

***Energy 4 Cohesion projekta informatīvā materiāla anotācija:
Atjaunojamās enerģijas un energoefektivitātes projekti ES Struktūrfondiem Lisabonas
stratēģijas kontekstā***

2007.-2013.gada ES Struktūrfondu plānošanas periodā galvenais uzsvars tiek likts uz Lisabonas kritēriju, kas parāda Eiropas Komisijas centienus izmantot visas pieejamās programmas un līdzekļus, lai palielinātu ilgtspēju, radītu papildus nodarbinātību un palielinātu ekonomisko izaugsmi, t.i., sasniegtu mērķus, kas noteikti Lisabonas stratēģijā.

Atjaunojamie energoresursi var dot lielu ieguldījumu ilgtspējas palielināšanā, papildus darba vietu radīšanā un ekonomiskās izaugsmes veicināšanā. Tādēļ, to izmantošana ir tieši saistīta ar Lisabonas stratēģiju, turklāt, atjaunojamo energoresursu izmantošana palielina kopienu un reģionu konkurētspēju un veicina vienotību jeb kohēziju. Teorētiski Struktūrfondu atbalstam būtu jāizraisa atjaunojamo energoresursu projektu skaita palielināšanās Eiropas reģionos, bet prakse rāda, ka ir jāpieliek ne mazums pūļu šī jautājuma risināšanā.

Energy 4 Cohesion projekta mērķis ir sagatavot pamatu daudzpusīgai un efektīvai Struktūrfondu izmantošanai 2007.-2013.gadu periodā un pēc tam, lai veicinātu atjaunojamo energoresursu izmantošanu un racionālu enerģijas lietošanu Eiropas mazāk attīstītos reģionos. Nākamajā plānošanas periodā 2007.-2013.gadam 60% no visa pieejamā fondu finansējuma ir rezervēti projektiem Lisabonas kritērija ietvaros. *Energy 4 Cohesion* projektā tiek identificēti labākie finansēšanas mehānismi un parādīti labas prakses piemēri astoņos izvēlētos mērķa reģionos Eiropā. Izmantojot šādu pieeju, *Energy 4 Cohesion* projekts dod nozīmīgu vides, sociālo un ekonomisko ieguldījumu un ieguvumus, ko atjaunojamās enerģijas projekti var ienest Eiropas lauku reģionos.

Projekta mērķa reģioni ir Zlín reģions Čehijā, Powiat Nowa Sol Polijā, Limbažu rajons Latvijā, Evros prefektūra Grieķijā, Veľký Krtíš Slovākijā, Saaremaa sala Igaunijā, Kaunas reģions Lietuvā un Locride Itālijā. Balstoties uz vispusīgu reģionu datu iegūšanu un apstrādi, projekts veido vienotu metodiku un astoņus individuālus projekta mērķa reģionu rīcības plānus. Ar metodikas palīdzību vietējās ieinteresētās puses soli pa solim tiek vadītas labi sagatavota energoplāna izstrādes virzienā, lai pēc tam pieteiktos Struktūrfondu finansējuma saņemšanai.

Projekts *Energy 4 Cohesion* dažādos veidos ir saistīts ar politisko procesu Eiropas, nacionālajā un reģionālajā līmenī. Tika veikta detalizēta izpēte par Struktūrfondu plānošanas pašreizējo stāvokli nākamajam periodam Eiropas līmenī un astoņās augstāk minētajās dalībvalstīs, kā arī tika sekots līdz atjaunojamās enerģijas projektu atbalstīšanas nosacījumu ilgtspējai un organizēta oficiāla diskusija "Decentralizētu enerģijas projektu ieviešana lauku reģionos un Eiropas Struktūrfondu finansējuma loma". Šī diskusija, kuru 2006.gada oktobrī organizēja Eiropas Atjaunojamās enerģijas padome (*European Renewable Energy Council (EREC)*) Atjaunojamo Energoresursu ēkā (*Renewable Energy House*) Briselē, deva impulsu tālākai diskusijai par Struktūrfondu un citu mehānismu, piemēram, ES Lauku attīstības politikas nākotni un šo mehānismu lomu lauku attīstības veicināšanā ar atjaunojamo energoresursu projektu palīdzību.

Energy 4 Cohesion ietvaros tika sagatavota informācija par prasībām Struktūrfondu finansējuma saņemšanai. Lai projekts kvalificētos finansējumam, projekta pieteicējam ir

jāveic vairāki soļi, lai varētu iesniegt projekta pieteikumu. Pirmkārt ir ļoti svarīgi, lai projekta ideja būtu veidota saskaņā ar nacionālo darbības programmu prioritātēm. Ja projektam būs maza atbilstība specifiskai darbības programmai (dažās valstīs ir tikai viena darbības programma, citās – vairākas), projekts netiks atbalstīts. Otrkārt svarīgs jautājums ir projekta apjoms. Visās valstīs ir noteikts projekta minimālais un maksimālais apjoms, kas ir jāievēro. Tomēr, bieži ir nepieciešams veikt kompleksu projektu apvienošanu, jo atsevišķi projekti nesasniedz minimālo investīciju apjomu (bieži tas ir zem 3 milj. Euro). Robežas pazemināšana būtu noderīga.

Visbeidzot, vēlāk projekta attīstīšanas stadijā vissvarīgākais ir pieeja bāzes finansējumam, kā arī publicitātes nodrošināšana un politiskais atbalsts.

Augstāk minētā informācija neattiecas uz kādu konkrētu valsti. Katram projektu pieteicējam ir jāpārlicinās, ka viņš/viņa izprot tādas specifiskas konkrētās valsts prasības kā investīciju apjoma robežas, darbības programmas un pārzina projektu konkursu specifiku – vai parasti projektu iesniegšanas laiks ir neierobežots, vai arī iesniegšanai ir noteikts termiņš.

Informatīvā materiālā pilnu izdevumu iespējams lejuplādēt projekta mājas lapā:

<http://www.e4c.org/4.0.html>

Saistītie informācijas avoti:

EK Reģionālā politika – *Inforegion* mājas lapa

http://europa.eu.int/comm/regional_policy/index_en.htm

ERAF: <http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/l60015.htm>

ESF: http://ec.europa.eu/employment_social/esf2000/index_en.html

Kohēzijas fonds: http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/procf/cf_en.htm

Jaunie normatīvi atjaunotajiem Struktūrfondi un instrumentiem 2007.-2013.g.

http://europa.eu.int/comm/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/intronewregl0713_en.htm

Eiropas karte ar teritorijām Struktūrfondu un Kohēzijas fonda izmantošanai

http://europa.eu.int/comm/regional_policy/atlas/index_en.htm

Informācija par ES fondiem latviešu valodā: www.esfondi.lv

LR Ekonomikas ministrijas mājas lapā: <http://www.em.gov.lv/em/2nd/?cat=1202>

Projektu Latvijā realizē:

SIA „Ekodoma“

Noliktavas iela 3-3, Rīga, LV-1010

Tel. +371 7323212

Fakss +371 7323210

e-pasts: ekodoma@ekodoma.lv

www.ekodoma.lv